

DECLARACIÓN INSTITUCIONAL

PARA EQUIPARAR REAL E EFECTIVAMENTE AS PERSOAS MENORES EN ACOLLEMENTO FAMILIAR Á CONDICIÓN DE "FILLO/A" E O RECOÑECEMENTO DE FAMILIAS DE ESPECIAL PROTECCIÓN ÁS FAMILIAS ACOLLEDORAS

Onde mellor pode crecer un/a menor é en familia. Desta forma, @s menores tutelados poden ter a oportunidade de desenvolverse na contorna máis adecuada durante a infancia. O principio fundamental do interese superior d@ menor debe inspirar toda a lexislación de protección á infancia e establecer que a vida e o desenvolvemento dun/a menor teñan lugar nunha contorna familiar adecuada e libre de violencia. Existe unanimidade entre @s expert@s á hora de considerar que a familia é o hábitat natural da persoa e o medio idóneo para o seu crecemento e benestar, especialmente no caso de @ s menores. Por iso, resulta indispensable recoñecer dun modo claro e rotundo na lexislación a prioridade do acollemento familiar fronte ao residencial. O acollemento familiar é un recurso social que proporciona unha familia alternativa á de orixe a aqueles nenos e nenas ou adolescentes que, por diversas razóns, non poden convivir coa súa, evitando a institucionalización de crianzas e adolescentes cuxos pais, por circunstancias persoais ou sociais, non poden facerse cargo deles e pasan a ser tutelados pola Administración.

A retirada da tutela aos pais biolóxicos pode ser por un período de tempo temporal ou permanente. A Lei 26/2015, que regula o sistema de protección á infancia e á adolescencia, xa introduce un novo artigo 20 bis á Lei orgánica 1/1996, do 15 de xaneiro, de protección xurídica do menor, de maneira que no seu apartado 1) recolle os dereitos dos acolledores familiares, sinalando a obrigatoriedade de facilitar ao menor acollido/ás mesmas condicións que aos filla/os biolóxic@s ou adoptad@s, co fin de facer uso de dereitos ou obrigas familiares durante o tempo que a persoa menor conviva con eles. Así mesmo dispón que a familia acolledora terá os mesmos dereitos que a Administración recoñece ao resto de unidades familiares.

A pesar de priorizar as solucións familiares de acollemento e de adopción fronte ás residenciais, a realidade é que estamos aínda lonxe dese propósito, xa que a porcentaxe dos menores tutelados pola Administración que se atopan en residencias é demasiado grande.

Por iso, hai que corrixir o desequilibrio entre o investimento en acollemento residencial fronte ao familiar, ademais de pedir medidas que impulsen a promoción da acollida. Un acollemento non é unha adopción, hai que ter claro que a/o neno/a terá contacto coa súa familia biolóxica e que non é unha medida definitiva. As familias de acollida demandan unha maior visibilidade pois, desgraciadamente, faltan familias e sobran menores en desamparo. A acollida de menores é un acto completamente altruísta no noso país e ten escasas subvencións públicas, a pesar de que o titor legal dos menores é a Administración. Estas familias enfróntanse no seu día a día a situacións nas que teñen que dar demasiadas explicacións, como entregar un papel para unha gardería ou colexio, solicitar a cartilla sanitaria, federarse para poder facer un deporte ou explicar aos menores que non poden viaxar cos seus compañeiros... e a obriga de facer gastos extra ou asumir o coidado sen posibilidade de conciliación, por chegar a/o menor fóra de prazo para as actividades programadas a tal efecto.

A promoción dos dereitos da infancia e da adolescencia, así como a protección social, económica e xurídica da familia son obxectos prioritarios dos poderes públicos do noso país.

Nos últimos anos, tod@s somos conscientes dos avances que se produciron en España en canto ao benestar d@s menores de idade e das súas familias, e a realidade d@s menores de acollida obríganos a ir un paso máis aló.

Entendemos que nun tempo diferente, cunha sociedade distinta, requírense modos de gobernar máis próximos. Son momentos onde a cidadanía necesita sentir máis preto á súa Administración, especialmente ao seu Concello, á súa Administración inmediata, que ten que estar para axudarlle.

Dende hai anos as familias de acollida atopámonos con innumerables dificultades. Se actualmente xa é complicado, é aínda máis para os menores en acollida ou as familias acolledoras. Ás familias e ás asociacións preocúpanos as dificultades que tal diferente trato supoñen en tantas medidas públicas en diversas áreas como as de; conciliación familiar e laboral, de sanidade ou educación, de lecer, deportes ou acceso a distintas axudas ou subvencións, descontos, etc. por iso presentamos ante este Concello a presente proposición

relativa a equiparar real e efectivamente ás persoas menores de idade en acollemento familiar a condición de fill@, coa particularidade dun enfoque transversal que permita activar certas accións de “discriminación positiva”, para fortalecer e promocionar o acollemento familiar na medida do posible.

O Concello de Santiago de Compostela, para todos os efectos debe dar a consideración de fill@s naturais d@s menores en acollemento familiar durante o seu período de convivencia, o que leva ao acceso en igualdade de condicións ás familias con fillos naturais, aos servizos municipais, como poden ser as ludotecas, as bolsas, campamentos, actividades deportivas e mesmo a inscrición na escola municipal de música. É dicir, nestes casos os menores de acollida teñen a consideración de fillos e irmáns. Deste xeito, tamén mesmo poden acceder ás reducións que hai de impostos na área de familia, de deporte, de Facenda e de transporte urbano e outros... Contar con prazos adicionais por circunstancias de acollemento, etc. Estas medidas e outras xa está en funcionamento noutros concellos desta e doutras CC.AA.

A lei só equipara @s menores de acollida permanente ou en situación preadoptiva e non a de acollida, que están de forma temporal ou por vía de urxencia, por iso é necesario dar un paso máis aló e establecer este apoio especial ás familias, non para compensar o gran labor social realizado, senón tamén para incrementar a calidade da atención dos menores, de acordo co obxectivo de avanzar na protección social, xurídica e económica das familias e ofrecer apoio preferente ás familias en situación especial.

Proponse ordenar e actualizar os apoios que estas familias reciben da administración municipal equiparando real e efectivamente, para todos os efectos administrativos, @s menores en acollemento en calquera das súas modalidades —temporal, permanente ou preadopción ou de urxencia— á condición de fill@ durante este período de tempo.

Por todo o exposto de acordo coa asociación ACOUGO, o Concello de Santiago de Compostela, comprométese á adopción dos seguintes acordos:

1. Actualización da normativa municipal para establecer expresamente a equiparación real e efectivamente, para todos os efectos administrativos, a menores en acollemento en calquera das súas modalidades —temporal, permanente ou preadopción ou de urxencia— á condición de fill@ durante o tempo que o/a menor se atope baixo acollemento familiar, accionando medidas que apoiem positivamente estas familias e menores.

2. Incorporación do ítem de familia acolledora ou crianza en acollida, nos impresos en todas as áreas da Xestión do Órgano de Goberno local. Accionando medidas, que apoien positivamente a estas familias e menores.

3. Consideración ás familias acolledoras de especial protección así como outro tipo de familias que teñan tamén esta consideración. Aplicando medidas de discriminación positiva que faciliten a vida comunitaria a nivel local das persoas que acollen e as acollidas.

4. Valoración da posibilidade de facer unha formación básica para o persoal e Equipo de Goberno do Concello en materia de Medidas de Protección de menores, especialmente sobre acollemento familiar.

5. Elaboración dun Rexistro Municipal de Familias Acolledoras.

Santiago de Compostela, 29 de novembro de 2023

Miriam Louzao Fernández

Portavoz do grupo municipal de BNG

María Rozas Pérez

Portavoz do grupo municipal de CA

Gonzalo Muíños Sánchez

Portavoz do grupo municipal do PSde-G-PSOE

Borja Vereas Fraiz

Portavoz do grupo municipal do PP